

EVOKACE

Neil Daniels
PIVAŘI A FRAJEŘI
Průvodce světem ZZ TOP

V O L V O X G L O B A T O R

Neil Daniels

PIVAŘI A FRAJEŘI

Průvodce světem ZZ Top

Neil Daniels

Beer Drinkers & Hell Raisers: A ZZ Top Guide

Přeložil Milan Stejskal

Translation © Milan Stejskal, 2015

Copyright © Neil Daniels, 2014

ISBN 978-80-7511-121-0

ISBN 978-80-7511-122-7 (epub)

ISBN 978-80-7511-123-4 (pdf)

Neil Daniels

PIVAŘI A FRAJEŘI

Průvodce světem

ZZ Top

PŘEDMLUVA od Stevena Rosena

S Billym Gibbonsem a jeho kapelou ZZ Top jsem se poprvé seznámil v roce 1973. Právě vydali album *Tres Hombres* a já s nimi dělal rozhovor – se všemi třemi – pro nezávislý plátek jménem *Los Angeles Free Press*. Jakmile jsem vešel do jejich pokoje v hotelu Continental Hyatt House – nechvalně to proslulém příbytku mnoha rockových hvězd sedmdesátých let, který byl bohužel před mnoha lety zbourán – byl jsem přijat s pravou jižanskou pohostinností, takže jsem se hned cítil v pohodě a klidu. Billy patřil mezi nejmilejší, nejzábavnější a nejbystřejší lidi, na něž jsem kdy narazil, a také díky tomu jsem si ho od první chvíle zamiloval.

Během následujících let jsme se ještě mnohokrát sešli a v této předmluvě uvedu rozhovor, který se odehrál zhruba šest let po našem prvním setkání. Podle mě právě toto vyprávění nejlépe ilustruje, jaká kapela byla a je a jací jsou její členové po lidské stránce. Asi vám nemusím říkat, jak důležitou roli ZZ Top sehráli v šíření blues mezi širší vrstvy posluchačů. Billy Gibbons patřil a stále patří mezi nejunikátnější a nejtvořivější kytaristy, kteří kdy drželi šestistrunku v ruce. O tom již napsali mnozí jiní.

Ne, já vám nechci vyprávět o Billy Gibbonsovi, Franku Beardovi a Dusty Hillovi z hlediska historie, zvolím spíše osobní pohled. A přesně ten vykresluje následující příhoda.

Dennodenně, již po dva týdny slychávám píseň z opravdu nabušených beden, kterak se vznáší nad hollywoodskými kopci jako nějaký sladoučký zvukový pyl. Ta muzika musí z těch vzdálených

repráků opravdu vyřvávat, protože Billyho kytara vyháňá ptactvo ze stromoví a jeho zpěv se snáší z nebes jako hlas samotného boha – tedy kdyby takový bůh mluvil jižanským přízvukem a měl slabost pro vytuněné závodní káry. Punktum v jedenáct dopoledne se rozlehne do prostoru ‚Manic Mechanic‘ od ZZ Top, která signalizuje obyvatelům Laurel Canyon, že je načase začít nový den. Existuje snad lepší způsob jak jej přivítat, než s těmito třemi chlápky z Texasu? A právě dnes, i když v jinou hodinu vyrážím do Beverly Hills na sraz s Billy Gibbonsem, Dusty Hillem a Frankem Beardem. A zatímco nejlepší budíček na světě probouzí všechny pozdní spáče v té zvolna se svažující kopcovité krajině, třetí sloka písně nabývá ještě na daleko osudovějším významu.

Jenže já jsem nejel na žádný závod, spíš na podnětnou a zábavnou výměnu hudebních názorů, a ne, o ponících řeč nebude, třebaže se pod kapotou mé RX sedmičky prohání pěkných pár koní, které jsem pravda zatím pořádně neosedlal. Hodil jsem do sebe kafe, sbalil diktafon a jejich poslední album *Degüello*, nasedl jsem do vozu a – řečeno slovy Horatia Algera – zamířil na západ.

Laurel Canyon se nachází na východním kraji Sunset Strip, což je dvouapůlkilometrový úsek ulice Sunset Boulevard, ve které sídlí hudební vydavatelství, manažerské společnosti, slavné restaurace, nechvalně známé hotely a motely a množství klubů, obchodů s deskami, barů a nejrůznějších krámků. Projel jsem kolem Hyatt West Hollywood, nóbl hotelu nyní stojícího na tomtéž místě, kde kdysi stál Continental Hyatt House, neblaze proslulý a legendární druhý domov hostujících rockových kapel.

Právě zde před šesti lety, v roce 1973 došlo k mému prvnímu seznámení se skupinou. Zrovna vydala album *Tres Hombres* a ubytování v Hyatt House bylo za přijatelnou cenu, tedy alespoň pro kapelu, která stále počítala každé peso. Dnes jsem ovšem projel kolem budovy ze skla a oceli, profrčel Doheny Drive, západní kraj Stripu a šinul si to do Beverly Hills Hotel. Toto ubytovací zařízení, které funguje od 12. května 1912, je nyní považované za jeden

z nejexkluzivnějších podniků ve městě. Místní nikým nerušené bungalovy lákaly hudební a filmovou elitu a jednopokojové prezidentské apartmá vyšlo na 3400 dolarů za noc. A právě tady jsem našel Billyho s klukama. Poměrně slušné na „malou texaskou kapelku“, jak se sami nazývají, která přitom stačila během předchozí půl dekády natočit pět alb a z regionálního blues bandu se vyšvihla na skupinu mezinárodního formátu, chrlící hit za hitem, a za pár dní měla být hlavní hvězdou večera v Long Beach Arena o kapacitě 12 tisíc míst.

Zaparkoval jsem tedy před oním velkolepým pozlaceným palácem, obdržel od hlídače parkovací lístek a vyrazil směrem k stranou ležícím rezidencím v zadní části hotelu. Lehce jsem zaklepal na správné dveře a přivítal mě sám slavný Vousáč, velkorysý chlap, kytarový mág a originální myslitel. Dusty Hill se zvedl z velikánského křesla, došoural se až ke mně a vřele po texasku pozdravil.

Billy se podíval z okna. Už jsme se bavili víc jak hodinu, a i když mě napadlo, že má jistě na odpoledne další plány, zeptal jsem se ho, jestli by se u mě nechtěl stavit, kouknout na moje desky. Zamyšleně si potáhl les vousů, jímž byl obrostlý, a povídá: „No tak jo, proč ne.“ Sbalil jsem si své novinářské saky paky – diktafon, propisky, kazety – a vyrazili jsme na dlouhou procházku chodbami až k recepci. Všichni se za námi otáčeli. Chci tím říct, že jeden se musí hodně snažit, aby nepoznal Billyho Gibbonse. Hlídač přijel s mojí světle modrou mazdou až ke vchodu, nasedli jsme a vyjeli po proslulé příjezdové cestě před hotelem Beverly Hills. Těsně před odbočením doleva na Sunset Boulevard se Billy otázel: „Nebydlí tu náhodou někde Eddie?“ Ukázal jsem vlevo na Coldwater Canyon, kolem něhož jsme zrovna projížděli, a říkám: „Přímo támhle, za tím kopcem.“ Zamířili jsme na východ za svitu odpoledního slunce, a když jsem při průjezdu kolem Hyatt West Hollywood přemýšlel, jestli si B. F. G. pamatuje na ono místo a tu dobu, tak pronese: „Hele, támhle to je. Tam jsme se poprvé

seznámili.“ Rozesměju se od ucha k uchu jako puberťačka na prvním rande. Zabočím doleva na Crescent Heights, které vzápětí přechází v Laurel Canyon, severně od Sunset Boulevard, a zamířím si to k Hollywood Hills.

Na Kirkwood Drive jsem opět zatočil doleva, a jak se uličky zužovaly a táhly víc do kopce, říkal jsem si, jak by to bylo dokonale ukázkové a klasicky hollywoodsky happyendové, kdyby ten šlepný dýdžej zrovna zahrál ten song. Jenže takhle pozdě odpoledne to on nikdy nemá ve zvyku, tak jsem to pustil z hlavy. Zabočil jsem ostře vpravo do své ulice, a dokonce i na jejím konci to bylo krásně slyšet. Pohlédl jsem na Billyho a ten nevěřil vlastním uším. Svraštil čelo, údivem mu klesla čelist a povídá: „Není to...?“ A já na to: „Tohle ten magor dělá každý den v jedenáct dopoledne. Dneska je to poprvé, co ho to slyším hrát podruhé. Měli bysme u něj zastavit a zaklepat mu na dveře.“ Z našeho okýnka se vyvalí typický Gibbonsův hurónský smích.

Něco podobného se mi úplnou náhodou přihodilo s Edwardem Van Halenem. Zhruba po pěti letech jsem byl s Edwardem v New Orleansu – přijel tam na veletrh NAMM – a nějaká kapela v jednom baru zrovna hrála ‚Jump‘. Když jsme šli kolem, Edward strčil hlavu do okna. Kytarista doslova na místě zkameněl a nedokázal hrát dál.

Každopádně jsme dokráčeli až ke vchodovým dveřím. Skončil ‚Manic Mechanic‘ a my jsme zůstali na pár vteřin stát, jestli náhodou ještě něco nepustí. Nepustil. Podotkl jsem: „Takhle je to možná lepší.“ Billy přitakal. Zavedl jsem ho do svého malého obýváku. V šedesátých letech bydlelo v Laurel Canyon spousta skupin koncertujících v okolí Stripu: Doors a Byrds, Zappa, Dylan, pár členů Buffalo Springfield. Dal se tu pronajmout byt za 100 dolarů měsíčně. V roce 1979 už jsem platil sto dvacet pět. Provedl jsem ho kratičkou chodbou, podél celé jedné stěny jsem měl vyrovnaných tak na tři sta, čtyři sta desek. Billy je uviděl a byl úplně unešený. Došli jsme až na konec chodby, vešli do obývacího pokoje, a když

jsem rozsvítil, aby bylo na dalších osm tisíc gramodesek lépe vidět, vyloženě zalapal po dechu.

A pak si je začal prohlížet. Alba mám abecedně seřazená – nejspíš profesní deformace – a Billy se mě zeptá: „Kde najdu desky Sira Douglase? Pod es, pod dé nebo pod qé?“ Nejspíš myslel Q jako Quintet. Měl jsem je pod D – neptejte se proč – a Billy si jich pár vytáhl, načež se pustil do hledání nějakého Hendrixe a něčeho od Cream, plus pár bluesových věcí. Měl jsem tam všechno. Zkušební vylisky, anglická vydání, bootlegy, prostě všecko. Já byl do desek blázen, do všech svých alb, do těch těžkých černých vinylů. Céděčka mě nikdy nebrala a brát už asi nebudou.

Billy byl šíleně nadšený. Věděl jsem, že sbírku dokáže ocenit stejně jako já. Zhruba po hodině jsem vycítil, že už asi bude muset jet. To už měl vybraných několik desítek alb, prohlížel si přebaly, pročítal přílohy, vytahoval desky z obalů. Byly po celé posteli. Postupně jsem je složil do úhledné hromádky – Billy si nejspíš myslel, že je chci vrátit zpátky na místo. Ale já jsem ten štos zvedl a říkám mu: „Na, chlape, jsou tvoje.“ A on na to: „To přeci nejde.“ A já povídám: „Chci, aby sis je nechal.“ A to byl jeden z mnoha krásných okamžiků, který se odehrál během našeho více než třicetiletého přátelství.

Odvezl jsem ho zpátky do hotelu, a když vystupoval z auta, zeptal se mě, jestli zítra přijdu na koncert. Odvětil jsem, že bych rád, a on na to, že mi nechá lístky a propustku do backstage na kase, ať si je vyzvednu. A pak dodal: „Něco pro tebe budu mít.“ Odjel jsem, vrátil se domů a říkal si, že přesně kvůli takovýmto chvílím stojí za to žít. Že už to nemůže být lepší – ale ono bylo.

Dalších pár hodin jsem byl jako ve snách. Víím, nebo alespoň myslím, že víím, že jsem brnknul Edwardovi Van Halenovi. Nejspíš jsem se mu pochlubil, že jsem dělal rozhovor s Billym, protože jsem dobře věděl, jak velký je fanoušek ZZ Top. „V Gazarri's jsme hrávali ‚La Grange‘ a ‚Tush‘,“ podotkl Edward. Už si ale nevzpomínám, jestli jsem se o koncertě zmínil já jemu, anebo on mně.

Každopádně jsem mu určitě řekl o lístcích a propustkách do backstage. On na to, že bude řídit.

Další večer se ukázal ve svém džípu. Už u mě kdysi byl a vlastně jsem mu taky ukázal svou sbírku desek, dokonce jsem mu jich hromadu věnoval; takové, o nichž jsem si myslel, že by ho mohly bavit – Lese Paula, Larryho Carltona, něco od kapely Steely Dan a kupu dalších věcí. Vzpomínám si, že jsem se stavil u Edwarda doma a viděl jsem tam tu haldu pořád ležet. Neposlechl si ani jednu desku. V každém případě ten jeho wrangler, nebo co to bylo za značku, neměl žádná okýnka, jenom nějaký druh vinylové střechy a byla v něm dost zima. Když jsme dorazili na místo, nebylo už ani kde zaparkovat. Ed najel na násep a džípa tam nechal stát nakloněného, pneumatiky na mé straně byly hluboko zabořené ve svahu a na té jeho stály na rovině. Přišli jsme ke kase a lístky už tam na nás čekaly, přesně jak Billy slíbil.

Edward už měl za sebou alba *Van Halen* a *Van Halen II* a okamžitě se kolem něho shromáždili fanoušci. Ale tím se nenechal nijak vyvést z míry. Když konečně dorazili hoši ze ZZ, všichni šli na svá místa. Kapela hrála až děsivě dobře. Dali ‚Manic Mechanic‘ – a podle mě Billymu musela problesknout hlavou vzpomínka na onu včerejší odpolední serenádu – a ‚Tush‘ a pochopitelně ‚La Grange‘. Byli nekompromisní a i ve třech se jim povedlo prodchnout sál hutnými zvukovými vlnami kytar a bicích.

Afterparty se konala na Queen Mary, což byla kdysi luxusní výletní loď, nyní ovšem vypovězená do suchého doku přístavu na Long Beach. Na palubě se nacházela restaurace a svatební síň. S Edwardem jsme přešli ke vchodu, nějaký člověk zkontroloval naše propustky a my nakráčeli dovnitř. Čekala tam obrovská recepce, stoly se doslova prohýbaly pod všemožným jídlem a dezerty, bylo tam i několik barů s nápoji zdarma. Kopli jsme do sebe pár drinků, kecali jsme o koncertě, když jsem si všiml, že se na druhé straně objevil Billy.

Věděl jsem, že tohle bude další z oněch nezapomenutelných chvílí – představím Billyho Gibbonse Eddiemu Van Halenovi. Ed si vůbec nevšiml, že se Vousáč objevil, tak povídám: „Hele, chlape, rád bych tě s někým seznámil.“ On na to jen: „Ale prosím tě.“ Přešli jsme parket a podle mě si Ed Billyho pořád nevšiml. Billy mě sice zahlédl, ale patrně vůbec netušil, s kým tam jsem. Konečně jsme stáli proti sobě, a než jsem stačil říct: „Billy, tohle je...“, tak Edward podal Billymu ruku a objal ho.

Pak se začali bavit o muzice, kytarách a Warner Bros Records (domovské to značky obou kapel), o prvních albech, o Cream a Jeffu Beckovi. Edward se mu přiznal, že jeho kapelu zbožňuje a že skupina Van Halen odehrála moře předělávek od ZZ Top, když ještě jezdila po klubech. Billyho to očividně potěšilo a byl upřímně dojatý. Pak ho Billy popadl za loket, odtáhl stranou a povídá: „Rád bych ti něco ukázal.“ Došlo mi, že mě tam zrovna teď není třeba, ale nevadilo mi to. Byl jsem u jejich seznámení, a to mi úplně stačilo. Pak se Edward s Billym vrátil a v ruce držel pouzdro na mini kytaru. Nenabídl se, že ho otevře, a já ho o to ani nepožádal. A vzápětí mi to došlo. Tohle mi chtěl Billy věnovat. Co jsem měl dělat? Říct mu, že nástroj slíbil mně?

Zašli spolu za roh a dobrou hodinu spolu ještě klábosili. Nemám zdání, o čem se bavili, ale jsem si jistý, že ten den vzniklo jedno velké přátelství a od té doby se řádně utužilo. Ti dva se totiž kamarádí dodnes. Poté jsme jeli zpátky, Edward byl radostí bez sebe a já jsem měl dobrý pocit, že jsem tam byl. Pak mě vysadil a zamířil domů.

Po pár měsících mi přišel poštou balíček. Byl zhruba osmdesát čísel dlouhý, třicet široký a já jsem neměl ponětí, co by v něm mohlo být. Pustil jsem se do rozbalování a objevil pouzdro na kytaru. Uvnitř byla červená chiquita, jeden z těch miniaturních nástrojů, s nimiž měl Billy hodně co do činění (myslím, že částečně vlastnil výrobní firmu, projekt financoval nebo něco na ten způsob).

Vzpomínám si na to období, jako by to bylo dnes. Od roku 1979 jsem s Billym udělal ještě mnoho rozhovorů. Dokonce mě nechal dvakrát přespat ve svém domě v Santa Fe. Čas od času se ozve, a kdykoliv vyjde nové album ZZ Top, debatujeme o něm. Možná se mění muzika, možná hudební směr, možná zvuk, ale co zůstává stejné, je jeho láska ke kytáře ve všech jejích podobách. A to se nikdy nezmění, z čehož jsem opravdu šťastný.

Steven Rosen
spisovatel a novinář

ÚVOD

*„Kombinujeme blues a rock. Jsme prostě rocková kapela
hodně ovlivněná blues.“*

Dusty Hill v rozhovoru s Davidem S. Rotensteinem,
deník *Palm Beach Post*, 1991

V roce 2012 vydali ZZ Top album *La Futura*, jednu z nejsilnějších a nejbluesovějších desek v jejich více než čtyřicetileté kariéře. Získali též ocenění Living Legend neboli „žijící legenda“ na londýnském předávání cen *Classic Rock Roll of Honour Awards*. Kapela zkrátka zažívala dobrý rok! Nejvýdělečnější léta sice už možná mají za sebou, přesto stále patří mezi nejkouzelnější postavy rocku, na které je vždycky spoleh. Jejich sestava se totiž od vydání debutového alba v roce 1971 vůbec nezměnila. Díky své vizáži, značné publicitě, minimálním, leč pozoruhodným zvukovým a stylovým proměnám a mnoha dalším věcem jsou americkou odpovědí na Status Quo – buď je zbožňujete, nebo je nemůžete ani cítit.

S patnácti studiovými alby na kontě, padesáti milióny prodanými nosiči po celém světě a s bezpočtem cen – včetně uvedení do rokenrolové síně slávy – jsou ZZ Top považováni za globální značku. Byť jim vzdaly hold i takové kapely jako Black Keys a Motörhead, naše texaská trojka nikdy nepřestala mluvit o své lásce k blues. Jsou to právě předváleční a pováleční muzikanti z amerického Jihu, kteří kapelu i nadále inspirují. Zkrátka až na pár odchýlení od svého klasického zvuku se ZZ Top vždycky vraceli k blues – k hudebnímu stylu, který tolik zbožňují, k jejich společné lásce, která je jistě po celou dobu držela pohromadě, zatímco mnohé jiné soudobé skupiny měnily sestavy častěji než kytarové struny.

Díky hudebníkům jako byli John Lee Hooker, Robert Johnson, Muddy Waters a samozřejmě B. B. King, si ZZ Top zamilovali blues a hudbu obecně. Jeho zbožňováním došli ke zcela charakteristickému zvuku, který je jak uhlazený, tak drsný, ale zároveň v něm lze slyšet i ozvěny boogie-woogie. ZZ Top jsou proslavení chytlavými kytarovými melodiemi a refrény. Písňe jako ‚La Grange‘ a ‚Tush‘ vás chytanou od první noty a nepustí, stejně jako ty malé potvůrky z *Vetřelce*, které se člověku střelhitě přísají na obličej. ZZ Top by si však v mnoha ohledech zasloužili mnohem většího uznání a respektu, což se naštěstí v posledních letech začíná dít.

Na konci sedmdesátých let si už vyvinuli vlastní styl, podobně jako mnoho dalších dlouho hrajících kapel, jinak by nejspíš nepřezili věčně se měnící podoby hudebního průmyslu. Mít výraznou image nebo ikonickou postavu v kapele dokáže dělat divy. Vezměte si třeba takového Eddieho, maskota Iron Maiden; zubaté logo Judas Priest; rozšklebenou motorovou hlavu Motörhead; líčeni a kostýmy KISS a tak dále.

ZZ Top se stali celosvětovou značkou a image kapely je nedílnou součástí americké popkultury, tak často velebené i v jejich vlastních písních. Do jisté míry ztělesňují americký sen podobně jako Bruce Springsteen se svými texty o autech, krásných ženách a muzice. Dalo by se říct, že Springsteen a ZZ Top jsou dvě strany téže mince. Bruce pochází z dělnické rodiny, z města a hlavně ze Severu, kdežto oni jsou staří dobří hoši z jižanského venkova (třebaže pějí chválu na Dallas a Houston – dvě největší texaská města). Každopádně jeden jako druhý vykreslují obraz své země (i když se po geografické stránce liší) tak, že jim to baští celý svět. Zatvrdělí Springsteenovi fanoušci by se možná ohradili proti přirovnání svého upovídaného hrdiny k naší trojce z Texasu, jenže podstata amerického snu tkví právě v tom, že je dostupný všem – záleží na každém, jak jej dosáhne. Jak Springsteen, tak ZZ Top nám nabízejí svou verzi – je na nás, kterou si vybereme, třebaže se nutně navzájem nevyklučují.

Všichni nepochybně znají slavnou chůzi kapely ZZ Top, její image se všemi těmi plnovousy, slunečními brýlemi, elegantními obleky a klobouky. To vše je pevně zakotvené v rokenrolové kultuře. Další věc, kterou fanoušci na triu zbožňují (třebaže to konzervativní rockové zastánce možná štvě), je jejich posedlost objevováním a přijímáním nových zvuků a technologických inovací; ačkoli se v roce 2012 vrátili zpátky ke kořenům s daleko klasičtějším blues-rockovým soundem.

Některé kapely opakují stejný recept po celou svou kariéru, oproti nim však ZZ Top našli zalíbení ve zkoušení nových stylů, které ovšem od nich zní upřímně a od srdce. Nikdy se ovšem nevzdálili od svých kořenů natolik, aby jejich zvuk nebyl jasně rozeznatelný. Vždycky znějí jako ZZ Top, jenom s malou obměnou. V takovém případě je dobré mít na paměti, že jejich kariéru lze rozdělit na čtyři poměrně jasná období: studiová alba z první dekády se nesou na vlnách klasického boogie blues ZZ Top – s alby jako *Rio Grande Mud* a *Tres Hombres*. V další éře se z nich staly hvězdy MTV – s megaúspěšnými deskami jako *Eliminator*, *Afterburner* a *Recycler*. Fáze třetí se nese ve znamení bláznivého návratu k blues – s alby jako *Rhythmeen* a *XXX*. Načež přichází čtvrté stádium, kterým se celý koloběh završí a hoši se vrací ke své minulosti prostřednictvím novinky – *La Futura* z roku 2012.

Příběh ZZ Top by klidně vydal na skvělý rokenrolový film, ačkoliv se skupina skandálům a kontroverzním situacím vždycky vyhýbala. Zcela jistě nikdy neplnili titulní stránky novin, na rozdíl třeba od jejich idolů – Rolling Stones. Členové ZZ Top se sice občas objevili v televizi, ve filmu a dalších nehudebních projektech, nikdy se však neponožili do bulvárního světa celebrit; místo toho se raději věnovali své jediné lásce – muzice.

Nikdy se nebáli imitovat ani sebe, ani ostatní. Smysl pro humor k nim neodmyslitelně patří a fanoušci je za to milují. Jejich nejrůznější narážky a dvojsmysly bývají hodně vtipné, čímž připomínají AC/DC, kapelu se značně ironickým pohledem na svět, která si

ZZ Top velice váží. Tihle týpci zkrátka neberou život zas tak vážně. Chtějí prostě jenom dělat muziku a bavit se.

Na ZZ Top je jasně vidět, že pocházejí z Texasu, který je zdrojem jejich inspirace, neboť jak o sobě sami tvrdí, „na svůj původ nikdy nezapomenou“ a až do konce života zůstanou „starýma dobrýma klukama“. Tento „stát osamělé hvězdy“ je pro ně stejně důležitý jako jejich láska k blues, a to dokonce do takové míry, že si ho vzali kus s sebou na velkolepou show Worldwide Texas Tour, což bylo obrovitánské turné po celých Spojených státech.

O ZZ Top vzniklo několik knih; většina, ne-li všechny jsou vyprodané, přičemž takový titul, jakým je *Rock + Roll Gearhead* od Billyho Gibbonse, určitě stojí za přečtení. Tato publikace není ani tak biografii, jak by její název mohl naznačovat, ale spíše příručkou pro fanoušky – průvodcem jejich hudbou a minulostí. První část se zabývá stručnou historií kapely, líčí její počátky a následný vzestup ke slávě. Druhá část nabízí medailonky všech lidí spojených s kapelou, včetně hudebníků, na které měla naše trojice vliv, a i těch, kteří ZZ Top ovlivnili. V části třetí nalezne čtenář seznam některých cen, které kapela získala, stejně tak jako další drobnosti, které skupinu provázely na cestě ke slávě. Čtvrtá a poslední část popisuje jejich studiovou práci, dále pak jejich významná turné a živá vystoupení. Hlavní poděkování samozřejmě patří Stevenu Rosenovi a Martinu Popoffovi za to, že první jmenovaný přispěl do knihy předmluvou a druhý doslovem. Tito pánové zbožňují ZZ Top stejně jako my ostatní.

Tato kniha si pochopitelně nedělá nárok být definitivním výčtem úspěchů kapely, především je oslavou její hudby a kariéry. Pevně doufám, že skalní fanoušci tuto publikaci ocení a budou na ni pohlížet jako na poklonu svým hrdinům, zatímco náhodní posluchači budou knížku brát jako užitečného průvodce životní dráhou této skupiny.

Na co tedy ještě čekáte? Ohulte bedny a zamilujte si ji!

Neil Daniels

neildanielsbooks.tumblr.com
neildanielsbooks.wordpress.com

PRVNÍ ČÁST

PŘÍBĚH ZZ TOP

Raná léta: Počátky ZZ Top (1969-1971)

„Musíte se naučit ovládat to, co vás žene, celou tu snahu – myslím to tak, že každá práce, každé podnik, kteréj za něco stojí, se cení podle překážek, který člověk musí po cestě překonat.“

Billy Gibbons k Paulu Guyovi, Fuzz, 1996

ZZ Top a Texas jsou spolu nerozlučně spjati, tudíž musíme začít tím, že si něco povíme o tomto „státu osamělých hvězd“ a zejména o jeho úžasném hudebním dědictví. Texas je největší z tzv. dolních 48 států USA (jenom Aljaška je větší). Kdysi někdo řekl: „Pro jednoho slunce vychází, pro druhýho zachází na těch pláních texaských.“ Stát Texas má skoro třikrát tak větší rozlohu než Velká Británie a s pouhými 25 milióny obyvatel je jeho populace více než poloviční, což nejspíš vysvětluje, proč většina Texasanů – zejména ve svých písních – ráda velebí širošíra prostranství a svobodu, kterou s sebou přinášejí.

Texasané jsou pověstní svou výjimečností, dokladem toho jsou i ZZ Top. Zevšeobecňovat se sice nemá, ale za ta léta z Texasu vzešlo více než úctyhodné množství osobitých jedinců – počínaje Hondo Crouchem, starostou Luckenbachu (obce se třemi obyvateli!), přes slavné vypravěče jako spisovatel Larry McMurtry a komik Bill Hicks, nemluvě o plejádě herců, uveďme alespoň „Džejára“ Larryho Hagmana a Tommyho Lee Jonese, až po cyklistu Lance Armstronga. Bez ohledu na to, jakého jste politického přesvědčení, faktem zůstává, že čtyři američtí prezidenti pocházeli z Texasu, anebo vlastně dva, nemáte-li kluky Bushovic zrovna v lásce, poněvadž ani jeden se v tomto státě nenarodil. A to jsme se samozřejmě dotkli jenom pomyslné špičky texaského ledovce.

Mateřským jazykem většiny Texasanů je sice angličtina, třetina jich však hovoří i španělsky – koneckonců Texas sousedí s Mexikem a byl kdysi pod jeho nadvládou – a tento jazyk se učí i na školách. Říká vám něco bitva o Alamo? Texasanům rozhodně ano! Ne nadarmo ZZ Top oslavují mexické vlivy v mnoha názvech svých alb i písní.

Faktem je, že Texasu v jistých dobách vládlo šest různých států (Španělsko, Francie, Mexiko, Texaská republika, Konfederované státy americké a Spojené státy). Texas je jediným americkým státem, který má právo vystoupit z Unie, ale jenom malá část Texasanů by tak učinila (je ovšem sporné, jestli by to Washington povolil, kdyby došlo na nejhorší). Každopádně se stát vyznačuje svobodným a nezávislým duchem. Zákony o střelných zbraních patří mezi nejliberálnější v celých Státech. Tato země si neochvějně stojí za svým právem nosit zbraně.

Kromě španělského vlivu Texas do jisté míry utvářelo i mnoho dalších národů – příkladně Čechů a Němců – kteří si s sebou přivezli své tradice, a to včetně těch hudebních.

Díky tomu Texas disponuje úžasným hudebním dědictvím, neboť zde různé kulturní skupiny směšovaly své muzikantské přístupy a vytvořily tak něco zcela unikátního. Kupříkladu „conjunto“ je křížence německé hry na harmoniku s mexickou dvanáctistrunkou. Chcete-li si poslechnout akordeonového mistra, zkuste si najít pozdní díla Estebana „Steva“ Jordana, takzvaného harmonikového Jimiho Hendrixe. Od třicátých let se tu objevil takzvaný western swing (neboli kovbojský jazz, jak se mu občas říká), jehož jedinečným interpretem je třeba Bob Wills And His Texas Playboys, kteří mísili bigbandový jazz s houslemi a kytarami. Ve výsledku vznikla velice živá hudba s texty oslovujícími především dělníky, jimž tento styl pomáhal zapomenout na velkou hospodářskou krizi a vyprahlou krajinu, a to především o sobotních večerech prostřednictvím tančiren a rozhlasových vysílání.

Willie Nelson, Waylon Jennings a další jejich rošťáctví kamarádi byli od raných sedmdesátých let známí jako Outlaws (neboli „psanci“) a dali novou tvář country, která byla na hony vzdálená nenáročnému nashvillskému zvuku, protože zněla mnohem rockověji a bluesověji (a opojněji!), což se líbilo hipíkům a rádo-by kovbojům a pomohlo upevnit reputaci Austinu coby jednoho z hudebně nejživějších měst v Americe. Dva Georgeové – Strait a Jones (spolu s Jimem Reevesem) – patří mezi dva nejlepší zpěváky, které kdy country zplodilo (George Jones bohužel odešel do věčných lovišť v roce 2013). Buck Owens sice strávil většinu svého života v Kalifornii tříbením bakersfieldského soundu, ale byl rovněž Texasan.

K tomu si připočíte folkové kluby, ze kterých pocházeli písničkáři typu Townese Van Zandta, Steva Earla a Nanci Griffithové, a to se stále jen letmo dotýkáme nekonečné nabídky skvělých muzikantů. Co se současnosti týče, z Houstonu pochází Beyoncé a také tu žije jedna z nejpestřejších amerických hiphopových scén (k níž se ještě dostaneme).

Kromě této hudební hojnosti tu existuje neuvěřitelně bohatá bluesová tradice, kterou nelze při žádné debatě o texaské muzice rozhodně opominout, zejména je-li řeč o ZZ Top. Texaské blues je o něco jazzovější než ostatní bluesové styly – jako třeba delta blues (v kterém jde víc o vybrnkávání a techniku slide) – je i víc swingovější a často (ale samozřejmě ne pořád) používá dechy.

Texaské blues zplodilo mnoho pozoruhodných muzikantů, přičemž některými se ZZ Top nechali přímo inspirovat; mezi ty hlavní patříli: T-Bone Walker, Freddie King, Blind Willie Johnson, Blind Lemon Jefferson, Mance Lipscomb, Lightnin' Hopkins, Albert Collins a Big Mama Thorntonová.

Mezi vrstevníky ZZ Top, kteří byli rovněž ovlivněni texaským blues, se počítají Ray Vaughan a jeho starší bratr Jimmie, Willie Nelson, Janis Joplin, Edgar a Johnny Winter a další. Ti všichni pocházejí z Texasu.